

PROCEDUREBLAD BEHANDELING RAADSVOORSTEL

Het college verzoekt u dit raadsvoorstel te behandelen

Onderwerp	Vaststellen bestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluplan erfwindmolens'
Zaaknummer	23237-2024
B&W vergadering	16 april 2024
Agendacommissie	22 april 2024
Raadsvergadering	30 mei 2024
Portefeuillehouder	Dhr. B.J.M. (Ben) Nijboer
Behandelend ambtenaar	Vincent Breen en Linda Brouwer telefoon: 0572-347 799, e-mail: linda.brouwer@raalte.nl
Fatale termijn(en)	

Bijlage(n):

(beslisdocumenten die meegezonden moeten worden)

1. Reactienota zienswijzen ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluplan erfwindmolens' (inclusief originele zienswijzen)
2. Vast te stellen Bestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluplan erfwindmolens'

Achtergrondinformatie

3. Aanpassing omgevingsverordening Overijssel instructieregels windenergie (voorgenomen provinciaal beleid erfwindmolens)
4. Zienswijze college van B&W Raalte op instructieregels windenergie
5. Raadsvoorstel/besluit 9 maart 2023 (principebesluit aanpassing beleid erfwindmolens).

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	30 mei 2024
Zaaknummer	23237-2024
Onderwerp	Vaststellen bestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluplan erfwindmolens'
Portefeuillehouder	Dhr. B.J.M. (Ben) Nijboer
Voor informatie	Vincent Breen en Linda Brouwer telefoon: 0572-347 799, e-mail: linda.brouwer@raalte.nl

Samenvatting

Ter uitvoering van het principebesluit van de gemeenteraad van 9 maart 2023 om de tiphoogte van erfwindmolens onder voorwaarden te verruimen naar 40m is een ontwerpbestemmingsplan opgesteld. Dit 'paraplubestemmingsplan' heeft van 9 november tot en met 20 december 2023 als ontwerp ter inzage gelegen. In deze periode zijn vijf zienswijzen ingediend. Eén zienswijze is afkomstig van de provincie, een tweede van netbeheerder Tennet en de overige drie zijn (namens een aantal) inwoners ingediend. Parallel aan het planproces is het provinciale beleid voor erfwindmolens verduidelijkt. Dit beleid is nog niet vastgesteld door Provinciale Staten. Voorgesteld wordt het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen naar aanleiding van de ingediende zienswijzen en onze regeling grotendeels in overeenstemming te brengen met het nieuwe provinciale beleid. De belangrijkste voorgestelde wijziging ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan is dat erfwindmolens alleen nog bij (agrarische) bedrijven in het buitengebied mogelijk zijn. Verder wordt voorgesteld enkele criteria aan te scherpen, zoals landschappelijke inpassing conform de provinciale Catalogus Gebiedskenmerken.

Beslispunten

1. De ingediende zienswijzen ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond te verklaren, conform de Reactienota zienswijzen ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluplan erfwindmolens'.
2. Het bestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluplan erfwindmolens' bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0177.BP20230010-GV01 met bijbehorende bestanden en bijlagen gewijzigd vast te stellen conform het raadsvoorstel en de Reactienota zienswijzen.
3. Geen exploitatieplan op basis van artikel 6.12, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen, omdat het verhalen van kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden anderszins verzekerd is.

Inleiding

Proces tot nu toe

- Eind 2022 heeft u als raad aangegeven een verhoging van erfwindmolens te willen overwegen. Wij hebben de mogelijkheden hiertoe uitgewerkt en de verschillende aspecten, zoals de gevolgen voor het landschap, in beeld gebracht in het memo 'verruiming beleid erfwindmolens'.
- Onder andere de ca 500 inwoners die eerder hadden aangegeven op de hoogte te willen blijven van ontwikkelingen rond windenergie hebben wij geïnformeerd over deze mogelijke verruiming. Meerdere inwoners en ondernemers hebben gebruikgemaakt van de mogelijkheid in te spreken bij de Rond de Tafel bijeenkomst over dit onderwerp.
- In de raadsvergadering van 9 maart 2023 heeft u vervolgens besloten in principe in te stemmen met een verruiming van de tiphoogte van erfwindmolens van 25 meter naar 40 meter, onder een aantal

voorwaarden. U heeft ons college verzocht een herziening van het bestemmingsplan buitengebied voor te bereiden in de lijn van het bij het raadsbesluit gevoegde memo.

- Deze herziening van het bestemmingsplan buitengebied heeft van 9 november tot en met 20 december 2023 als ontwerp ter inzage gelegen. In deze periode zijn vijf zienswijzen ingediend.
- Uw raad wordt nu gevraagd een definitief besluit te nemen over dit plan/beleid en de ingediende zienswijzen.

Het planproces heeft langer geduurd dan gepland. Dat kwam enerzijds door provinciaal beleid dat gedurende ons proces werd opgesteld (hierna meer hierover). Anderzijds door veel ander werk (o.a. inwerkingtreding Omgevingswet), waardoor het zorgvuldig beoordelen van zienswijzen langer heeft geduurd dan wij verwacht hadden.

Provinciaal beleid windenergie: afstemming provinciaal en gemeentelijk beleidsproces

Wij werden tijdens dit planproces geconfronteerd met een (voorgenomen) wijziging van provinciaal beleid. Hoewel dit nieuwe beleid nog niet door PS is vastgesteld, willen we hier wel zo veel mogelijk rekening mee houden. We lichten kort de achtergronden hiervan toe.

Proces

Voor de zomer van 2023, na uw besluit van 9 maart 2023, is het provinciale beleid voor windenergie 'in beweging' gekomen. Dit beleid heeft betrekking op grote windturbines en de clustereis, die de provincie daarvoor heeft ingevoerd. Als afgeleide daarvan concludeerde de provincie na de zomer van 2023 dat dit ook om een verduidelijking van het beleid voor erfwindmolens in de provinciale Omgevingsverordening vroeg, ter onderscheid van het beleid voor grote windturbines.

Dit betekende dat het planproces voor dit paraplubestemmingsplan in de 2^e helft van 2023 parallel liep met het aanpassen van het provinciale beleid over erfwindmolens. Met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben wij besloten het ontwerpbestemmingsplan in november in procedure te brengen. De provincie heeft hier een zienswijze op ingediend. In die zienswijze is aangekondigd dat de provincie het beleid voor erfwindmolens in de Omgevingsverordening gaat verduidelijken. Het nieuwe provinciale beleid is als ontwerp aanpassing van de Omgevingsverordening op 18 januari 2024 ter inzage gelegd. Ons college heeft een zienswijze bij de provincie ingediend op de onderdelen in het provinciale beleid die niet stroken met uw principebesluit van 9 maart 2023. GS en PS moeten hier nog een besluit over nemen. De door ons ingediende zienswijze en de ontwerp-aanpassing van de Omgevingsverordening zijn als achtergrondinformatie bijgevoegd.

Verwerking nieuw provinciaal beleid in onze regeling

Inmiddels is dus duidelijk welk beleid de provincie voornemens is in te voeren. We weten echter niet in hoeverre PS onze zienswijze overneemt bij de vaststelling van de Omgevingsverordening. Uiteindelijk is het zo dat wij ons aan het nieuwe provinciale beleid moeten conformeren. Het gaat hier om zgn. instructieregels. Dit zijn regels die wij op **moeten** volgen bij het maken van het omgevingsplan. Wij vinden het daarom redelijk en wenselijk om nu al zo veel mogelijk rekening te houden met de nieuwe instructieregels, ook al zijn die nog niet definitief vastgesteld. Op basis van ambtelijk en bestuurlijk contact concluderen we dat de provincie waarschijnlijk 1 van de 4 punten uit onze zienswijze overneemt. Dat betreft de nuancering dat de molen *hoofdzakelijk* voor eigen energieverbruik moet zijn (punt 3 uit bijgevoegde zienswijze).

Daarnaast stellen wij voor om plaatsing van een erfwindmolen tot maximaal 25 m buiten het bouwvlak als uitzondering in afwijking van het nog vast te stellen provinciaal beleid mogelijk te maken. Dit om een situering die evident ruimtelijk beter is om landschappelijke redenen of vanwege de afstand tot omliggende functies mogelijk te maken. Dit geeft ook meer ruimte om in het participatieproces tot een optimale situering te komen, waarbij aan alle belangen recht wordt gedaan.

We stellen voor onze regeling op de overige punten in overeenstemming te brengen met het voorgenomen provinciale beleid. Onder 'argumenten' lichten we toe welke inhoudelijke wijzigingen dit oplevert.

Beoogd effect

Met dit voorstel beogen we nieuw beleid voor erfwindmolens vast te stellen. Daarbij wegen we de ingediende zienswijzen en het nieuwe provinciale beleid mee. Wij focussen ons in dit raadsvoorstel op de hoofdlijn van de reacties en de voorgestelde aanpassingen. Voor een uitgebreidere motivering verwijzen wij naar de Reactienota Zienswijzen en de toelichting van het paraplubestemmingsplan.

Het beoogd maatschappelijk effect van dit beleid is dat (agrarische) bedrijven een extra middel krijgen om hun energieverbruik te verduurzamen. Door diverse voorwaarden te stellen beogen we een goede balans te vinden tussen duurzaamheid enerzijds en andere belangen - zoals het landschap en belangen van omwonenden - anderzijds.

Argumenten

1. Overwegingen verruiming maximale hoogte erfwindmolens

Met deze verruiming wordt (agrarische) bedrijven een extra middel geboden om hun energieverbruik te verduurzamen, naast zonnepanelen. Een windmolen levert energie op momenten dat zonnepanelen dat niet doen. Windmolens die initiatiefnemers willen plaatsen zijn hoger dan 25m tiphoogte (35 a 40m). Door diverse voorwaarden te stellen beogen we een goede balans te vinden tussen duurzaamheid enerzijds en andere belangen - zoals het landschap en belangen van omwonenden - anderzijds. Voor uitgebreidere overwegingen die aan deze beleidsaanpassing ten grondslag liggen verwijzen we naar het raadsvoorstel dat aan uw principebesluit van 9 maart 2023 ten grondslag lag (bijgevoegd) en de toelichting van het paraplubestemmingsplan.

1.1 Provinciale zienswijze en voorgenomen provinciaal beleid

Het in overeenstemming brengen van onze regeling met het provinciale nieuwe beleid c.q. de provinciale zienswijze zou om de volgende aanpassingen vragen:

- Beperken erfwindmolens tot bouwvlakken van (agrarische) bedrijven (niet toestaan bij woonbestemmingen)
- Een erf molen hoger dan 25m kan alleen worden toegestaan als uit een toets aan de Catalogus Gebiedskenmerken (= provinciaal beleidsdocument) blijkt dat een goede landschappelijke inpassing verzekerd is. De voorwaarde van een toets aan deze catalogus is in het ontwerpbestemmingsplan niet opgenomen.
- Situering binnen het bouwvlak i.p.v. tot maximaal 25m buiten het bouwvlak.
- De erfwindmolen moet geplaatst worden voor het eigen energieverbruik.

Wij stellen voor de eerste twee punten over te nemen. Waarbij we opmerken dat het beperken van deze mogelijkheid tot (agrarische) bedrijven een forse inperking is van het aantal locaties waar erfwindmolens mogelijk zijn. Deze aanpassing komt overigens ook aan zorgen van andere indieners van zienswijzen tegemoet, die vrezen voor de landschappelijke gevolgen.

Wij stellen voor de flexibiliteit van 25m buiten het bouwvlak er in te houden, maar wel aan te scherpen zodat duidelijk wordt dat dit alleen in uitzonderlijke situaties mogelijk is. Door deze ruimte er in te houden verwachten wij dat in sommige gevallen juist een ruimtelijk en landschappelijk betere situatie kan ontstaan of belangen van omwonenden kunnen worden ontzien.

Het laatste punt – eigen energieverbruik – is geen onderdeel van de provinciale zienswijze, maar volgt uit de definitie van erfwindmolen in het nieuwe provinciale beleid. Wij stellen voor om de nuancering 'hoofdzakelijk voor eigen energieverbruik' er in te laten. Wij verwachten dat de provincie deze aanpassing ook overneemt in het nieuwe beleid. Deze nuancering doet recht aan de praktijk dat bij veel wind en weinig energiegebruik aan het net wordt geleverd en waarmee initiatiefnemers kunnen anticiperen op een toekomstige stijging van energiegebruik.

1.2 Zienswijze Tennet

Tennet, de netbeheerder van het hoogspanningsnetwerk, heeft een zienswijze ingediend die neerkomt op een aanpassing, waardoor de aan te houden afstand tot boven- en ondergrondse hoogspanningsleidingen beter geborgd is. Wij stellen voor deze aanpassing over te nemen gezien het grote maatschappelijk belang van het hoogspanningsnetwerk.

1.3. Zienswijzen inwoners

De drie zienswijzen die door inwoners zijn ingediend gaan op meerdere onderdelen van de regeling in. De zienswijzen zijn in de Nota zienswijzen samengevat en van een reactie voorzien. De zienswijzen gaan over de impact op het landschap, de interpretatieruimte die sommige regels bevatten, de bijdrage aan de doelen uit de RES, (vermeende) strijdigheid met rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid, de mate waarin de gemeente Raalte naar inbreng van inwoners heeft geluisterd, de verwijzing naar beleid van andere gemeenten, milieueffecten en slagschaduw.

Het doet geen recht aan de ingediende zienswijzen om de inhoud daarvan en onze reactie daarop nog verder samen te vatten dan in de Reactienota Zienswijzen al is gebeurd. Wij verwijzen daarom verder naar de Reactienota zienswijzen en de zienswijzen zelf. Wij stellen voor deze zienswijzen gedeeltelijk gegrond te verklaren. Hierna sommen we op welke aanpassingen we op basis van alle zienswijzen gezamenlijk voorstellen.

1.4 Samenvatting aanpassingen n.a.v. zienswijzen

Aanpassingen in de toelichting

- Verduidelijking paragrafen slagschaduw, geluid en externe veiligheid.
- Aanpassing paragraaf landschap waarin wordt toegelicht dat aan de provinciale Catalogus Gebiedskenmerken moet worden getoetst en hoe dit zich verhoudt tot het gemeentelijk landschapsontwikkelingsplan.
- Aanpassing waarin wordt toegelicht dat het bestemmingsplan zo veel mogelijk in overeenstemming is gebracht met het nieuwe provinciale beleid voor erfwindmolens.

Aanpassingen in de regels

- Erfwindmolens worden bij de bestemming 'Wonen' uitgesloten zodat ze alleen nog bij (agrarische) bedrijven in het buitengebied mogelijk zijn (conform zienswijze provincie).
- Een zorgvuldige situering van de erfwindmolen en adequate landschappelijke inpassing overeenkomstig de provinciale Catalogus Gebiedskenmerken d.d. 8 november 2023 wordt verplicht gesteld (conform zienswijze provincie).
- Cultuurhistorische waarden worden toegevoegd aan de opsomming van onderwerpen waar plaatsing van de erfwindmolen geen onevenredige afbreuk aan mag doen.
- De afstand van de erfwindmolen tot boven- en ondergrondse hoogspanningsinfrastructuur wordt in overeenstemming gebracht met het advies van netbeheerder Tennet.
- In de regeling is explicieter gemaakt dat de erfwindmolen in beginsel binnen het bouwvlak moet worden geplaatst. Plaatsing buiten het bouwvlak tot maximaal 25m vanaf de grens is alleen mogelijk als dit tot *een evident ruimtelijk betere situering vanwege landschappelijke redenen of vanwege de afstand tot omliggende functies leidt*. Deze uitzondering is in een afzonderlijk artikellid opgenomen.

Voor de exacte aanpassingen verwijzen we naar de laatste pagina's van de Reactienota zienswijzen en naar het bijgevoegde bestemmingsplan waarin de voorgestelde wijzigingen in een afwijkende kleur zijn weergegeven.

Kort samengevat betekenen deze aanpassingen dat op veel minder erven in het buitengebied erfwindmolens mogelijk worden en dat de criteria waaraan getoetst moet worden zijn aangescherpt ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan.

Participatie

De groep van ca 500 (inmiddels ca 600) belangstellenden die we aan het begin van het proces hebben geïnformeerd is ook op de hoogte gesteld van de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan. Deze groep informeren we ook over deze volgende stap in het besluitvormingsproces. Een aantal inwoners heeft gebruikgemaakt van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen. De indieners van zienswijzen worden geïnformeerd over de raadsbehandeling van dit bestemmingsplan.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat bij een aanvraag omgevingsvergunning voor een erfwindmolen verplicht een verslag van de participatie met de omwonenden moet worden toegevoegd door de aanvrager.

Duurzaamheid

Dit voorstel gaat in zijn geheel over duurzaamheid. Het geeft (agrarische) bedrijven meer mogelijkheden hun bedrijfsvoering te verduurzamen.

Kanttakeningen

1. Nieuwe regeling is een verruiming, maar ook een beperking ten opzichte van huidig beleid

Dit proces is begonnen met het idee een verruiming mogelijk te maken van de hoogte van erfwindmolens. De vertaling van het nieuwe provinciale beleid brengt echter ook een beperking mee. Op dit moment kunnen namelijk erfwindmolens tot 25m tiphoogte op elk bouwvlak (ook bij woonbestemmingen) worden gerealiseerd. Door de gewijzigde vaststelling van dit paraplubestemmingsplan komt die mogelijkheid bij woonbestemmingen geheel te vervallen (ook molens tot 25m tiphoogte zijn dan niet meer mogelijk).

Wij hebben in onze zienswijze aan de provincie gepleit voor het open houden van de mogelijkheid om maatwerk te kunnen leveren voor een erfwindmolen die namens een collectief van inwoners wordt geplaatst voor het energieverbruik van meerdere woningen. Als de provincie die ruimte biedt en er ontstaat een dergelijk initiatief, dan zou dat op gemeentelijk niveau om een maatwerkafweging en buitenplanse afwijking vragen.

2. Regeling niet geheel in overeenstemming met nieuw provinciaal beleid

Zoals uit het voorgaande blijkt geven wij onder voorwaarden de ruimte om een erfwindmolen op 25m buiten het bouwvlak te plaatsen. Het nieuwe provinciale beleid biedt deze ruimte niet, hoewel PS deze ruimte wellicht n.a.v. onze zienswijze alsnog geeft. Wij hebben dit onderdeel aangescherpt ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan en vinden het van belang deze flexibiliteit in de regeling te houden. We merken op dat plaatsing tot maximaal 25m buiten het bouwvlak een uitzondering is die alleen mogelijk is als dit een evident ruimtelijk betere situering vanwege landschappelijke redenen of vanwege afstand tot omliggende functies leidt.

Financiën en fiscale aspecten

De kosten voor aanpassing van het bestemmingsplan kan binnen bestaand budget worden opgevangen.

Vervolg

Als u instemt met dit voorstel dan wordt het bestemmingsplan gewijzigd vastgesteld. De provincie heeft vervolgens de gelegenheid een zgn. reactieve aanwijzing te geven, indien GS van oordeel is dat het plan in strijd is met provinciaal beleid. Vervolgens wordt het vastgestelde plan ter inzage gelegd en kan gedurende 6 weken beroep worden ingesteld bij de Raad van State. Na inwerkingtreding van het bestemmingsplan kunnen erfwindmolens volgens het nieuwe beleid worden aangevraagd en vergund, mits aan de voorwaarden wordt voldaan.

Communicatie

Zie participatie.

Bijlagen

1. Reactienota zienswijzen ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluplan erfwindmolens' (inclusief originele zienswijzen)
2. Vast te stellen Bestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluplan erfwindmolens'

Achtergrondinformatie

3. Aanpassing omgevingsverordening Overijssel instructieregels windenergie (voorgenomen provinciaal beleid erfwindmolens)
4. Zienswijze college van B&W Raalte op instructieregels windenergie
5. Raadsvoorstel/besluit 9 maart 2023 (principebesluit aanpassing beleid erfwindmolens).

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de waarnemend burgemeester
Arco Hofland

RAADSBSLUIT

Zaaknummer

23237-2024

De raad van de gemeente Raalte,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 16 april 2024

Besluit:

1. De ingediende zienswijzen ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond te verklaren, conform de Reactienota zienswijzen ontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluplan erfwindmolens'.
2. Het bestemmingsplan 'Buitengebied Raalte, parapluplan erfwindmolens' bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0177.BP20230017-GV01 met bijbehorende bestanden en bijlagen gewijzigd vast te stellen conform het raadsvoorstel en de Reactienota zienswijzen.
3. Geen exploitatieplan op basis van artikel 6.12, tweede lid van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen, omdat het verhalen van kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden anderszins verzekerd is.

Aldus besloten in de vergadering van 30 mei 2024.

de griffier
Karin Zomer

de voorzitter
Arco Hofland